

ادامه از صفحه ۶

۴. **حریم خصوصی:** بسیاری ترجیح می‌دهند دوران نقاهت بعد از جراحی زیبایی را دور از آشنایان بگذرانند.

چالش‌ها: پشت‌درخشش ارزی

گردشگری سلامت بدون چالش نیست. سه معضل اصلی نیاز به مدیریت دقیق دارند:

شکاف طبقاتی در سلامت بومی: وقتی بیمارستان‌ها درآمد دلاری بیماران خارجی را کشف می‌کنند، بهترین جراحان و تجهیزات به بخش بین‌الملل کشیده می‌شوند. این موضوع بدون رگولاتوری دقیق، عدالت درمانی برای شهروندان را مخدوش می‌کند.

ریسک‌های پزشکی: پرواز زودهنگام پس از جراحی سنگین خطر لخته خون (DVT) و آمبولی ریه را افزایش می‌دهد. جابه‌جایی مکرر بیماران جراحی‌شده بین کشورها نیز می‌تواند کاتالیزور انتشار باکتری‌های مقاوم به دارو شود.

چالش حقوقی: بیمار خارجی که قربانی قصور پزشکی می‌شود، با سیستم قضایی ناشناخته، زبان متفاوت و موانع حقوقی پیچیده روبروست. هنوز سازوکار الزام‌آور بین‌المللی برای بیمه مسئولیت

چشم‌انداز آینده

گردشگری سلامت دیگر یک فعالیت حاشیه‌ای نیست؛ این صنعت در دنیای معاصر، محل تلاقی دانش بالینی، قدرت اقتصادی، دیپلماسی سلامت و مهمان‌نوازی است. سه روند آینده این صنعت را شکل می‌دهند:

بررسی پرونده‌هایی در غربالگری: بررسی پرونده‌های پزشکی از مبدأ با مدل‌های یادگیری عمیق برای به حداقل رساندن خطاهای قبل از جراحی.

تله‌مدیسین: مشاوره ویدئویی پیش از سفر و پایش بیمار پس از بازگشت به خانه.

پکیج‌های ترکیبی درمان و تندرستی: گرایش به بازپروری جامع در مراکز آب‌درمانی و اقلیم‌های شفابخش، نه صرفاً یک عمل جراحی.

هر کشوری که زنجیره اعتماد بیمار شفافیت تعرفه، کیفیت جراحی، پشتیبانی حقوقی و اعتبار بین‌المللی را تضمین کند، سهم بزرگ‌تری از این بازار پرسود و سرشار از فرصت‌های شغلی را از آن خود خواهد کرد. ■

ادامه از صفحه ۴ کارستان

گردشگری ایران؛ از حفظ مشاغل تا خلق فرصت‌های تازه...

نیز بدون پژوهش و نوآوری ممکن نیست. فاطمی نیز به ظرفیت نهادهای پژوهشی مرتبط و تعامل با آموزش و پرورش برای ورود مباحث گردشگری به کتاب‌های درسی اشاره کرد. باین‌حال، مباحث نشست نشان داد ارتباط آموزشی زمانی اثربخش است که مسئله واقعی بنگاه و مقصد، وارد فرایند یادگیری شود.

نوسان تقاضا و مسئله معیشت راهنمایان

پرسش درباره خالی ماندن هتل‌ها با وجود قیمت‌های بالا، بحث را به هزینه‌های اداره تأسیسات کشاند. فاطمی، افزایش هزینه‌های جاری، مسائل تأمین انرژی، قطعی برق و هزینه نیروی انسانی را از عوامل مؤثر بر وضعیت واحدهای اقامتی برشمرد. او در عین حال بر کاهش نوسان سفر تأکید کرد؛ وضعیتی که در آن، تقاضا در تعطیلات به اوج می‌رسد و در دوره‌های دیگر افت شدیدی دارد. توزیع زمانی سفر، از این منظر، فقط موضوع مدیریت ازدحام نیست، بلکه به امکان پرداخت مستمر حقوق و استفاده اقتصادی از ظرفیت تأسیسات ارتباط دارد.

وضعیت راهنمایان گردشگری نیز در نشست مطرح شد. فاطمی گفت بخشی از برنامه بیمه راهنمایان اجرا شده، اما ادامه آن به تأمین منابع دولتی وابسته است.

این موضوع، تفاوت شرایط گروه‌های شغلی گردشگری را یادآوری می‌کند. همه فعالان این حوزه قرارداد و درآمد ثابت ندارند و بخشی از آنان به تعداد سفرها و فصل فعالیت وابسته‌اند.

بنابراین، سیاست اشتغال باید در کنار حمایت از بنگاه، پوشش و امنیت حرفه‌ای نیروهای پروژه‌ای و فصلی را نیز ببیند.

مسیر پیش‌رو؛ از ظرفیت‌گویی به پایداری اشتغال

برآیند مباحث این نشست نشان می‌دهد که مسئله گردشگری ایران، کمبود ایده و جاذبه نیست؛ دشواری اصلی در تبدیل ظرفیت‌ها به کسب‌وکارهای پایدار و اشتغال قابل اتکا است. از آژانس آسیب‌دیده تا استادکار محلی و فارغ‌التحصیل جوان، هر گروه با مانعی متفاوت روبه‌روست و نسخه واحد نمی‌تواند پاسخ همه آنها باشد.

در کوتاه‌مدت، حفظ بنگاه‌ها و نیروی انسانی، رسیدگی به تهددات انباشته و کمک به بازگشت تقاضا اهمیت دارد. در افق میان‌مدت، اصلاح فرایند مجوزدهی، کاهش مزیت فعالیت غیررسمی، تقویت ارتباط دانشگاه و صنعت و توسعه بازارهای داخلی و خارجی ضروری است. در بلندمدت نیز اقتصاد تجربه و مشارکت جامعه محلی می‌تواند دامنه فرصت‌ها را گسترش دهد.

این جمع‌بندی، برداشت تحریریه‌ای از محورهای گفت‌وگوست. پیام مشترک سخنان حاضران اما روشن بود: گردشگری زمانی به موتور اشتغال تبدیل می‌شود که سیاست‌گذاری از شمارش جاذبه‌ها و مجوزها فراتر رود و به دوام بنگاه، کیفیت مهارت، امنیت شغلی و سهم مردم محلی از درآمد توجه کند. آینده این بخش، بیش از معرفی ظرفیت‌های تازه، به فراهم‌کردن امکان فعالیت برای ظرفیت‌های موجود وابسته است. ■

ادامه از صفحه ۳ کارستان

واکاوی چالش‌های اشتغال...

دکتر سعید هاشمی در بخش پایانی صحبت‌های خود به تغییر ذائقه کارفرمایان و کارآفرینان بخش گردشگری اشاره کرد و گفت: خوشبختانه علیرغم وجود برخی نگاه‌های مدرک‌محور در ساختار اداری کشور، بخش خصوصی و کارفرمایان صنعت گردشگری دیگر اعتیایی به عنوان مدرک دانشگاهی یا کاغذ دیپلم و لیسانس ندارند. امروز نخستین پرسش کارفرما این است: «چه مهارتی داری، چه مسئله‌ای را حل می‌کنی و در رزومه‌ات چه اقدامات اجرایی ثبت شده است؟»

وی در پایان خاطر‌نشان کرد: هر دانشگاهی که بتواند سرفصل‌های خود را با برنامه‌های توانمندسازی مهارتی، شبیه‌سازی بازار واقعی و آموزش تجربی پیوند بزند، آینده اشتغال دانشجویانش را تضمین خواهد کرد. امروزه دانشگاه‌ها ناگزیرند خود را با این موج همراه کنند؛ چراکه بقای آکادمیک این رشته‌ها در گرو پاسخی است که به نیازهای واقعی، فوری و کاربردی بازار کار ارائه می‌دهند. ■

وی افزود: اما مشاهدات میدانی ما یک واقعیت تلخ را نمایان ساخت؛ حدود ۷۰ درصد از دانشجویان متأسفانه با رخوت، بی‌انگیزگی و فقدان «فرهنگ کار» روبه‌رو هستند و حاضر به سرمایه‌گذاری زمانی برای کسب تجربه حرفه‌ای نیستند. تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد از دانشجویان که انگیزه، دوندگی و پشتکار دارند، به سرعت جذب محیط کار شده و موفق عمل می‌کنند. این یک زنگ خطر جدی است. فرهنگ کار، کار تیمی و انطباق‌پذیری شغلی نوعی مهارت اجتماعی بنیادین است که سنگ‌بنای آن باید در نظام آموزش و پرورش و در پایه‌های اول و دوم دوره متوسطه گذاشته شود. دانشگاه وظیفه ارتقای مهارت را بر عهده دارد، اما درمان ریشه‌ای این آسیب نیازمند تغییر رویه‌های پرورشی در دوران نوجوانی است.

غروب عصر مدرک‌گرایی؛ بازار کار در تسخیر مهارت و رزومه عملی